

RAN-1905090103050003
LL.M (Sem.-II) Examination April - 2026
Environment Law, Policy, Human Rights and Duties (Paper-I)
Time: 3 Hours]
[Total Marks: 70

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book (2) પ્રશ્ન ક્રમાંક બદલશો નહિ Do not change given question numbers. (3) તમારા ઉત્તરોના સમર્થનમાં કેસ-લો ટાંકો Cite the case laws in support of your answer	Seat No.: Student's Signature
---	--

- પ્ર.1.** મૂળભૂત જરૂરિયાતો અને માનવ અધિકાર વચ્ચેના જોડાણને પર્યાવરણ સાથે સમજાવો. 14
અથવા
- પ્ર.1.** ભારતીય બંધારણમાં 42માં સુધારા પહેલાની સ્થિતિ અને 42માં સુધારા પછી પર્યાવરણના રક્ષણ માટેના ન્યાયિક ઠરાવોની ચર્ચા કરો.
- પ્ર.2.** દરિયાઈ પર્યાવરણના સંમેલનની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
- પ્ર.2.** પર્યાવરણીય મુદ્દાઓ પરના કોઈપણ બે મહત્વના કેસ-લોની વિગતવાર ચર્ચા કરો.
- પ્ર.3.** યુ.એન પર્યાવરણીય કાર્યક્રમ સમજાવી પર્યાવરણ સુરક્ષાને કેન્દ્રમાં રાખી તેની વિસ્તૃતમાં નોંધ લખો. 14
અથવા
- પ્ર.3.** વૈશ્વિક પર્યાવરણ સુવિધા વિશે જણાવી તેના કાર્યકારી ક્ષેત્રો પર ચર્ચા કરો.
- પ્ર.4.** પર્યાવરણ પ્રદુષણની વ્યાખ્યા આપી સ્ટોકહોમ ઘોષણા-1972 શા માટે પર્યાવરણ પ્રદુષણને સુરક્ષિત રાખવા માટે સૌથી મહત્વપૂર્ણ છે? 14
અથવા
- પ્ર.4.** વન-નાબૂદી પર ભારતમાં યોગ્ય નીતિઓ અને કાયદાઓ સાથે નોંધ લખો.
- પ્ર.5.** ટૂંક નોંધ લખો (કોઈ પણ બે) 14
1. પ્રદુષણકર્તા ચૂકવેનો સિદ્ધાંત
 2. અર્થ સિસ્ટમ ગવર્નન્સ પ્રોજેક્ટ
 3. ઈ-વેસ્ટ
 4. એશિયા પેસિફિક ફોરમ

ENGLISH VERSION

- Q.1.** Explain with environmental nexus between basic necessities and Human Rights. **14**
OR
- Q.1.** Discuss the condition before 42nd amendment in constitution of India and Judicial resolutions to protect environment after 42nd amendment.
- Q.2.** Discuss the convention on Marine Environment. **14**
OR
- Q.2.** Discuss any two leading case laws on environmental issues in detail.
- Q.3.** Explain UN Environmental Programme. Write detail note on its special concentration for environment protection. **14**
OR
- Q.3.** Introduce Global Environment Facility. Discuss on its working areas.
- Q.4.** Define Environmental Pollution. Why Stockholm declaration 1972 is most important to protect environment pollution? **14**
OR
- Q.4.** Write a detail note on deforestation with suitable policies and laws in India.
- Q.5. Write Short Notes (Any two)** **14**
1. Polluter Pay Principle
 2. Earth system governance project
 3. E-waste
 4. Asia Pacific Forum
-